

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 432.

Aratási sztrájkok.

Debrecen, július 10.

A természet törvénye, hogy bármily kis hatás is ellenhatást szül. Ez a törvény legteljesebb mértékben érvényesül az erkölcsi világrendben is. Élesebben itt ugy szokták mondani, hogy minden törekvés ellentörekvést idéz elő. Az akció reakciót okoz.

Élénk emlékezetemben van az az izgalom, mely a mult esztendőben ilyen tájon az aratási munkálatok körül forgott.

Az arató munkások felültek az agitátorok izgatásainak, sokféle zavart, kellemetlenséget s kárt okoztak a munkaadóknak. Nem csekély gondot okoztak nagy- és kiscgazdáknak.

Az isten áldásának a hatását elvették az arató munkások a mult esztendőben s ennek az áldásnak minden erejét csak a maguk javára akarták egyszerre és mindenkorra meghódítani és busásan kamatoztatni. Minden belátást és méltányosságot eldobtak maguk elől.

Nem bocsátkozunk általános

panaszkodásokba s a munkásságnak az egyetemét nem is okoljuk a tavalyi méltánytalan eljárásokért. Csakhogy az egyeseknek a hibái ma már az egészséget sujtják. Mert a tavalyi sztrájkok következményei már az idén bőven jelentkeztek. A tavalyi hatás már az idénre megszülte az ellenhatást.

Arató munkásaink a mult esztendőben nem ismertek határt tulzolt követeléseikben. Az aratás alá került gabonából olyan nagy részt s olyan nagy napszámot követeltek itt-ott és elég sok helyen, hogy az arató gazdára — dacára a tavalyi bőtermésnek — károsodással végződött gabonáinak a betakarítása. Munkásaink szinte inkább kihasználták azt a meglepő zavart, melybe munkaadók egy-egy sztrájk után estek. Kihasználták a maguk busás hasznára s munkaadók érzékeny kárára.

Nem nehéz volt megjósolni, hogy nem sokáig mehet ez az eljárás. Munkásaink szervezettek voltak s szervezeten támadták meg e a szervezeten munkaadókat. Pedig nekik is tudniok kellett volna, amit más mindenki tudott, hogy eljárás-

suk gyors szervezkedésre s a sikeres védelem hathatós fegyvereinek a beszerzésére fogja kényszeríteni a munkaadókat.

A munkaadók szervezkedése ime előbb megtörtént, mint ahogy gondoltuk. A fegyvereket előbbraktárra gyűjtötték, mint amikor várhattuk volna.

Az aratás pár nappal ezelőtt már megkezdődött. Az isten az idénre se lett fukar áldásaival. Az aranykalászos határ örömet s boldogulást ígér a föld tulajdonosának. Ha nem lesz is annyi buza, mint a mult évben volt, de alig marad annak mögötte a termés.

Tavaly ilyenkor zajos volt a határ. Összeesendültek a kaszák s zugolódva tagadták meg a kalászok földre terítését.

Ma minden csendes. A ringó vetések tábláin nyugodtan, de azért elégedetten dolgoznak az arató munkások.

A legtöbb helyen munkás és munkaadó megértette egymást. Rájöttek, hogy nagyon is egymásra vannak utalva. Egymás nélkül nem bizonyos a májok s végzetes lehet a holnapjuk. Méltányos, emberséges

Gyöngyök.

A „Debreczen“ számára írta *Gejza Sándor*.

Gyöngy futott le két szemedből,
Sirt a lelkünk, esőbe forrt.
Kis kötényed, fehér lelked
... És az élet elsodort.

Kebled haván gyöngysor csillan,
Kis kötényed zinselyem,
Mámor liheg két szemedben
... Fehér lelked temetem.

Szentenciák egy iparosnak készülő ifju számára.

Egy amerikai dollárkirálynak fiához intézett leveleiből.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —
Írta: *Gelléri Mór*.

Az ugynevezett „böles tanácsok“ ideje lejárt. Főleg mióta a kereskedő és iparosifjuság gondolkodásában és fölfogásában nagyon hamar önálló lesz és sokszor tulkorán állapítja meg nézeteit szakmájáról, emberekről és dolgokról, sőt néha könnyűszerrel tul-

teszi magát az „öregek böleselkedő“ intelmein. Sok fiatal óriás azt a modern fölfogást vallja, hogy a „ma“ tulszárnyalta a „tegnap“-ot s a mai tanult fiatalság készülttsége fölöslegessé teszi az öregek fontolgató konzervativizmusát.

Hogy ez nem felel meg a valóságnak, erre nézve minden ugyancsak modern szofizma helyett, egy könyvet hívok fel tanuképpen. A könyvem hőse John Graham, egy chicagói husföldolgozógyár főnöke, akit gunynéven az öreg disznókirálynak neveztek. Ez az öreg ur végigjárta az élet keserű iskoláját és példás szorgalmával, folyvást öregbedő szakértelmével, egészséges és praktikus életfelfogásával és gyakorlati üzleti szellemével nagy vagyont tett szert és még nagyobb tekintélyre. A fiához intézett leveleiben kifejti nézeteit egyes társadalmi és üzleti kérdésekről.

Ezekből a tanácsokból, melyeknek a javát szedtem bokrétába, bizony tanulhat valamit a mai sokat tudó fiatalág is.

Az amerikai sertéskirály mindenekelőtt megbecsüli a műveltséget, az iskolai tudást. Leveleit, melyekkel a fiát az üzletre oktatja, akkor kezdi, amikor a fiut az egyetemre küldi. Mészárosnak, husexportörnek neveli a

fiát, de mindjárt első levele első napján ezeket írja:

Műveltség, nevelés.

A műveltség körülbelül az egyetlen dolog, amely még gazdátlanul hever szanaszét, amelyből minden ember annyit sajátíthat el, amennyit akar. Minden más dolog erős csavarokkal le van szögezve. És a csavarhúzó elveszett.

A sertéskirály tehát műveltséget akar adni a fiának; hogy milyen módon szerzi ezt meg az ember, az mellékes.

Az öregnek az a nézete, hogy ha valamely cikknél a csomagolás, vagyis a csinos külső csábította a vevőt, akkor az (tudniillik a csomagolás) megfelelt a céljának és kibontás után a szemétdombra kerülhet; a konyhában, a szakács előtt azonban már csak a hus minősége a döntő.

Mit vár a sertéskirály az egyetemről? Nevelést.

A nevelés — írja az öreg — két részből áll. Az egyiket a tanteremben kapod a tanároktól, a másikat a diákok társaságában. Ez utóbbi az igazán fontos. A tanterem legfeljebb tudósá nevel, a diákok társaságában férfivá válhatsz.

Kifizeti-e magát az egyetemi nevelés? Kifizeti-e magát a hushulladékot, melynek

Nyelviskola. ■ Felnöttek oktatása. ■ Széchenyi-u. 19.

Német-, francia-, angol- társalgó- és irodalmi nyelv. Hivatalos órák egész délután.

szerződések mellett folyik az aratás nehézség, de gyönyörű munkája.

Azonban már az idén sok munkás — nem arat. Nagyon sok munkás megérzi áldatlan hatását a tavalyi sztrájkoknak s ki tudja, hány lesz áldozata annak, hogy lelketlen izgatók a múlt évben aranyhegyeket rajzoltak elibök s biztatva biztatták, hogy csak utána kell nyulni és az aranyhegy bárkinek is a kezébe pottyán. Utána nyultak és ime — semmibe kaptak.

Amint értesülésünk szól vármegyénkben is sok aratómunkás maradt aratási munka nélkül.

Mi oka van ennek? Egyik az, hogy a tavalyi hangosabb sztrájkolókat az idén gazdáink vonakodtak munkába fogadni, mert félték tőlük. Féltek az aratás nyugalmát és önfáradtságuknak tisztességes hasznát. A másik, nagyobb ok pedig az aratógépek megsokasodása.

Tavaly óta egyesek és társaságok szinte fölös számú aratógépeket szereztek be azzal a gondolattal, hogy ezzel sok emberi erőt megtakarítanak s nem lesz szükség annyi arató emberre.

Minden oldalon ismerős egyik megyebeli tekintélyes gazda mondta a napokban e sorok írójának, hogy az aratógépek beszerzése folytán, hozzávéve ehhez még a tavalyi és az ideai terméskülönbséget, az idén csak harmadrésnyi aratómunkásra van szükség, mint a múlt évben.

Innen van aztán, hogy sok munkás kimaradt s ebben a legnagyobb munka s kereseti időszakban munka s kereset nélkül áll.

Szomorú következménye ez a tavalyi sztrájkoknak. Kell, hogy munkásainkat gondolkozóba ejtse jövő magatartásukra nézve.

Munkások és munkaadók csak

rövid harcának már is milyen súlyos eredménye. Milyen lehet hát még a hosszú harcnak a következménye!

A harc még ma is tart, bárha szörványosabban is, mint a múlt esztendőben.

Most már láthatjuk, hogy megnyit ér ez a harc.

Még nincs késő. Békét kell csinálnunk. Meg kell építeni a béke alapját, a nyugodt és higgadt kölcsönös megértést.

Ezredévek kiáltva tanítják, hogy a harc legtöbbször egyeseknek használ, de aztán tömegek lesznek koldusakká, nyomorultakká s szerencsétlenekké. A nyugodt béke pedig mindig, mindenkor megelégedést, áldást terem.

Aztán a harc esélyei kiszámíthatatlanok. Senki se tudhatja, ki kerül ki belőle szerencsésen s ki szerencsétlenül.

Ha valahol, itt legalább beválik a mondás: ma nekem, holnap neked!

Mért ne legyen ma is, holnap is — mindnyájunknak!

Új helyi érdekű vasutak.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 9.

A részvétlenség most már hihetetlen mérvet ért. Talán egész Budapesten sincs ötven képviselő és az ülésre huszonöt se jön el.

Üresek a kormány padjai is a miniszterek Bécsben vannak, a kiegyezési tárgyalásokon.

Napirenden apró javaslatok és kérvények vannak.

Náray Lajos alelnök nyitja meg az ülést tíz órakor.

Végleg igazolták Ivánka Imre zirci mandátumát.

Elnök jelenti, hogy Olay Lajos sürgős interpellációt jelentett be a gázgyár megváltása ügyében.

Szabó Kálmán betérjeszti a pozsonybécsi villamosról szóló bizottsági jelentést.

Harmadszori olvasásban elfogadták ezután a legutóbb elfogadott javaslatot.

Következett a borsavölgyi gazdasági vasutáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Gróf Eszterházy Móric aggályos pontokat talál a javaslat némileg különleges intézkedéseiben. Ezért ez indirekt szubvenció jellegével bíró intézkedések kihagyását kéri.

Bródy Ernő szerint azt a szegény vidéket, különleges intézkedésekkel is segíteni kell.

Ajánlja a javaslat elfogadását, Zboray Miklós nem tartja helyesnek a privilégiumok osztását. Nem helyes, hogy az állam nem az építési tőkéhez, hanem az üzlethez adja a segílyt. Ajánlja, hogy a javaslat második szakaszát hagyja ki és az engedélyezést az eddigi szokásnak megfelelően adja meg.

Elnök a vitát bezárja.

Szterényi József államtitkár a kereskedelmi miniszter nevében felel a felhozott kifogásokra. A javaslat szorosan véve nem is tartozik a törvényhozás elé, mert tulajdonképpen helyi érdekű vasut. Csak a kereskedelmi miniszter alkotmányjogi kényes érzéke miatt hozták ide. Ismerteti a vasut keletkezésének történetét.

Elfogadja a közlekedési bizottság jelentését, amely az iparvágányok versenyére vonatkozó pont kihagyását kéri. Zborayval szemben azt vitatja, hogy az engedélyezés adott módja minden tekintetben teljesen törvényes. A maga részéről, egyenlőleg az üzleti segílyt helyesebbnek tartja, mint az építési segílyt. Felel ezután gróf Eszterházy részletek rdéseire. Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

A vasutal kapcsolatban nyilatkozik röviden a szénkérdésről is. A bányák ujjában azt a kikötést tették, hogy sztrájk esetén joguk van a bányáknak egy évre felmondani a szerződést.

Mezőfi Vilmos: Ezért rendezik ők maguk a sztrájkokat.

Szterényi József ismételtelen elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Eszterházy Móric gróf félreértett szavait igazítja helyre.

A javaslatot ezután általánosságban elfogadják.

Zboray Miklós a második szakasz kihagyását kéri.

5 cent a fontja, a hurkagyárba dobni, hogy a tulodalon esinos kolbászokat huzzunk ki, amelynek a fontja 20 cent? Erdemes-e a pusztán kószáló, kaktusson és falombon tengődő sovány ökröt lefogni és gabonával étetni, hogy vendéglői bifsztekek és roszbifek kerüljenek ki belőle. Persze, hogy érdemes, sőt kifizeti magát. És ha a fiatal embert azért küldjük az egyetemre, hogy tanuljon gondolkodni, az is kifizeti magát. Igaz, hogy némely emberek olyanok mint a sertések: minél többet nevelgetjük, annál kevésbé tudják a tanultat értékesíteni, annál bolondabbul tudják fitogtatni a tudásukat. Ezek az emberek nem az egyetemre, hanem a cirkuszba valók. Nem az a fődolog, hogy sokat tanulunk-e, hanem az, hogy a mit tudunk, helyesen alkalmazzuk-e.

Költségek és kereset.

A fiatal milliomas fiu az egyetemen bolondul költségek, nagy számlákat küld haza; amire az apa ezt írja neki:

— Az én vagyonom mellett ezek a számlák nem esnek ugyan latba, de neked fognak ártani, ha nem térsz észre.

— Mielőbb tanuld meg, hogy csak annyit költs, amennyit keresni tudsz. Sokat az én cégemnél csak úgy fogsz keresni, ha vezető állásba jutsz. És ilyen állásba az én cégemnél csak úgy juthatsz, ha a legelső fokozat kezdve, fokozat-fokra haladsz. Nem adhatok neked mindjárt magas állást, mert az utána a cégnek és neked is.

— Sohase lesz belőled jó üzletember.

ha előbb tanulsz költségek, mint keresni. Az ilyen embernek a dollár mire megkapja, már csak 60 cent; míg a jó üzletembernek 100 centnél is jóval többet ér.

A mesterség fortélyai.

— Mikor én léptem a szakmamba, a mesterségünk nagyon egyszerű volt.

A sertés húsát besóztuk, a déli négernek részére erősebben, az északi fehéreknek gyöngébben. Amit nem lehetett szózni, azt kolbásznak használtuk vagy eldobtuk.

De ha ma egy sertést feldolgozunk, az száz dobozba és fazékba van osztva, minden grammjának hova fordítása és minél megfelelőbb értékesítése előre ki van számítva. Amit azelőtt eldobtuk, az most a nyereségünk.

Ma az üzlethez orvosok és jogtudósok, mérnökök, költők kellene. Fogadni mernék, hogy valami újítás szükségessé fogja tenni még azt is, hogy főpapokat vegyünk az üzletbe.

Mindig az volt az elvem, hogy csak értelmes embereket alkalmazok. Minél jobban voltak iskolázva, annál több módot tudtak kieszelni a fizetés fölemelés kieszakozására.

Az eladás titka.

— Sok kereskedő azt hiszi, hogy az eladás is olyan, mint az evés, mely a pillanatnyi szükséglet kielégítésére szolgál, de a jó kereskedő olyan mint a szakács, aki étvágyat gerjeszt még a kisétű embernél is.

A régi módszerrel nem törődöm. Az új

módszer jobb a réginél, még akkor is ha kevésbé okos. Aki mindig egyformán dolgozik, úgy érzi magát, mintha aki harmadnapon át csupa fécánt eszik. Tizednapon megenné már a varjúhúst, husz nap múlva a lóhúst is.

Külsőség.

— Nem a ruha teszi az embert. De a külső embernek jó nagy részét teszi. A szennyes ing alatt tiszta lehet a szív, de a bőr ritkán lesz ott tiszta. Az emberek nem igen gondolják, hogy a sok munka, vagy a magasroptu eszmék miatt mulasztottad el a kabátod kikéfélsét. A látszat csal. Am csaljon legalább a javunkra, ne pedig kárunkra. A borbélynak adott tíz cent nem egyszer szerzett már ezer dollárt. De megeshetik, hogy pezsgós palack miatt, melyet kelletlen pereben durrogattunk, visszamegy egy nagy üzlet. A kis Jim Jackson egyszer szépen felverte a hus árát husz dollárra és mint aki jól végezte a dolgát, elment borozni. Ezt meglátta a bassiepart egy embere és elszaladt a tözsdére, kikéfélsét következőket:

— Jim Jacksonnál baj lehet! Buját a borba fojtja.

Mire Jim Jackson a tözsdére jött, a nyeresége elszótt.

Házasság.

A sertéskirály utolsó leveleiben Pierre-pont urfi egy szerelmi regényéről van szó. Az öreg milliomas ehhez a témához is okosan szól hozzá, mondván:

Szterényi József felszólalása után a szakaszt elfogadták.

Elfogadták továbbá a hátralévő szakaszokat is.

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti. Szünet után

Pogány Lajos elbádog elfogadásra ajánlja a duna—ipolyvölgyi helyiérdekű vasutról szóló törvényjavaslatot.

A ház a javaslatot általánosságban és részleteiben vita nélkül elfogadja.

Egyház és iskola.

Athelyezés. A közoktatásügyi miniszter Rakodczay Pál hajdusoboszlói polgári iskolai tanítót a pozsonyi állami polgári iskolához helyezte át.

Megszűnt a péksztrájk.

A békéltetés eredménye.

A lakatosok bérharcra is véget ért.

— július 10.

(Saját tudósítónktól.) Aki ismeri Debrecenben a sztrájkviszonyokat, nem hitte volna, hogy a tegnapi kitört péksztrájk rövid lefolyású lesz.

Már pedig a tegnapi lefolyt békéltetésen teljes megegyezés jött létre és a sztrájkoló munkások reggel már mindenütt munkába is léptek.

Tegnap délelőtt tíz órakor kezdődött a sztrájk ügyében az ipartestület nagytermében a békéltető tárgyalás, melyen az iparhatóság részéről Vetéssy Béla rendőrfogalmazó, az ipartestület részéről dr. Tóth Kálmán jegyző jelent meg. Szintén ott volt Polgár iparfelügyelő is.

A békéltetésen a bérharcban álló péksztrájkoló munkások részéről hattagu sztrájkbizottság jelent meg.

A mesterek egytől-egyig ott voltak. Hosszas és szenvedelmes vita indult meg a sztrájkoló követeléseinek egyes pontjai fölött. A mesterek engedtek rideg álláspontjukból és végre is a megegyezés a következő formában jött létre.

A tízsázalékos béremelést a munkások kikapcsolták követeléseikből. A mesterek az élelempénz felemelésére vonatkozó követelést

— A pénz ne legyen a fődolog a házaságban, de valami szerepet mégis kell neki juttatni. Aki az esküvő előtt tutkeveset gondolt a pénzzel, az esküvő után annál többször lesz kénytelen arra gondolni. És ha a férj este számolgatni kénytelen, akkor az asszonyt nem veheti az ölébe.

Más szóval: Nem baj, ha egy asszonyt akarunk elvenni, akinek vagyona van, de baj, ha egy vagyont veszünk el, melynél az asszony csak mellékes.

Pierrepoint imádjátja nemcsak esinos, de okos is. Az üzletben az öreg nem alkalmazza, mert ugymond, nem szeretem, hogy amikor az alkalmazottam bakot ló, akkor még én kérjek tőle bocsánatot, mert pirul, reszket és batiszkendőjével a szeméből könnyeket töröl. A nőt a házban szeretem, nem az irodában.

Ha nő kér nálam alkalmazást, akkor az urat is alkalmazom; mert a nő, aki a házban van, ösztökéli a férjét az irodai munkára. És így ketten dolgoznak nekem.

Végül az öreg azt írja Pierrepointnak:

— A nő ember több fizetést érdemel, mint a nőtelen, mert a nő fokozza a férje munkaerejét. A férj korábban fekszik le, korábban kel, többet dolgozik, mint az olyan nőtelen ember, aki mindennap más leánnyal mulat és sohasem maradhat otthon.

Ehhez képest esküvő napján hetifizetést hetvenöt dollárra emelem. Jelen leveleim irásával pedig felhagyok; a feleségedre bízom, hogy téged kordában tartson. Fogadni merek, hogy ő ehhez majd jobban ért, mint én.

seket teljesítették. A május 1 kötelező ünnepe. A munkaidő 14 óras keretben 10 óra.

A tárgyalás eredményét jegyzőkönyvbe foglalták és azt délután a munkaadók és a sztrájkoló munkások aláírták. A békéltető tárgyaláson különben Polgár iparfelügyelő felvetette azt az eszmét, hogy a munkások és munkaadók válasszanak egy közös bizottságot, mely a felmerült differenciák eloszlására lenne hivatva. Az eszmét elfogadták, a bizottságot legközelebb megválasztják.

A munkások egyrésze már este munkába állott, de nagy a remény arra, hogy reggelre minden sztrájkoló felveszi a munkát.

A tegnapi nappal szintén véget ért a géplakatos-sztrájkja, még pedig olyformán, hogy nyolc sztrájkoló segéd elutazott, a többi a régi feltételek mellett munkába állott.

Városháza és vármegye.

A Hortobágy hasznosítása. A Hortobágy hasznosítási kérdésének tanulmányozására kiküldött bizottság albizottsága e hó 16-án, kedden délután 4 órakor, Kovács József polgásmester elnökle mellett ülést tart, melyen a multkor megkezdett érdemi tárgyalásokat folytatja.

A megyei közgyűlés előkészítése. Hajdu vármegye állandó választmánya Weszprémy Zoltán főispán elnökle mellett tegnap ülést tartott, melyen a holnapi közgyűlés tárgyait határozati javaslatokkal látta el. A rendkívüli közgyűlés holnap délelőtt 9 órakor kezdődik.

Utolsó levelek.

Egy urilány tragédiája.

Miért lett öngyilkos?

— július 10.

(Saját tudósítónktól.) Annak a megrendítő tragédiának, melynek egy fiatal urilány Wagner Janka esett áldozatul, részletei és körülményei csak most bontakoznak ki a maguk valóságában és még sajnálatosabb színekben tüntetik fel az öngyilkosságot.

A tragédia indító oka tényleg az volt, hogy Kovács Gyula, kinek üzleiben a leány, mint pénztárosnő alkalmazva volt, a vasárnapi pénztárzárlatkor a mutatkozó 6:50 kor hiány miatt igen durván, sőt gyanúsítón megróttá Wagner Jankát. A leány végtelenül érzékeny szívű és finom lelkületű volt és a gyanúsító sertést nem tudta elviselni. — Mődfélett elkeseredett, elkeseredésének kifejezést adott otthon, szülei előtt is, kiknek azonban végzetes szándékát nem árulta el. Vasárnap nagy titokban egész délelőtt levelet írt, nem is sejtették, hogy ezek utolsó irásai.

Hétfőn reggel kijelentette, hogy nem megy többé föl az üzletbe. Szülei helyeselték elhatározását.

Wagner Janka éppen ezért az egész délelőttöt otthon töltötte. Egyik belső szobában ugy 11 óra tájban benyitott hozzá kis testvére, kezében a fényes pisztolyt meglátta és megszólalt.

— Mi az Janka?

De a leány nem válaszolt, csak kiküldte kistestvérét, hogy ne zavarja. Pár perc múlva dörrenés riasztotta meg a család tagjait.

Mikor a szobába rohantak, a szőnyegen feküdt élettelenül a leány. A halál nem torzította el szép arcát, sőt a buskomor vonásokat is elsimította.

Az asztalon két levél feküdt. Az egyik szüleinek, a másik testvéreinek.

A levelek a következőképp szólnak:

Edes jó szüleim!

Bocsássatok meg nekem ezen végzetes tettemért. Irni nem vagyok képes, mert azt hiszem, hogy a szívem ketté ha-

sad a nagy fájdalom alatt, mikor a szót kiejtem, hogy Isten veletek.

Bocsássatok meg nekem. Imádkozzatok értem, mert megérdemli az én tiszta lelkem. Mert ezen folt sohasem volt. És nem is akarom, hogy befeketitse valaki kész akarva az én nyugodt, tiszta lelkemet. Fáj a válás, nagyon fáj, de nem vagyok képes magamon uralkodni. Sirok, mint egy gyermek, midőn e sorokat írom, hogy el kell válni örökre tőletek.

Janka.

A másik levél, mely a testvéreirekhez szól a következő:

Drága jó testvéreim!

Válni kell örökre tőletek is. Most látom, hogy ma csak egy gyarló arcátlan-nak áll a világ. Egy nemes, tiszta érzetű leánynak csak pusztulni kell ebből az igazságtalan világból. Jöjjetek ki olykor az én pusztá siromhoz, boruljatok reá és sirjatok.

Janka.

Egy harmadik levelet is írt a tragikus véget ért urilány. Ezt testvéreirekhez írta Kaszárára. Még vasárnap postára tette. Bátyja hétfőn délután kapta meg s azonnal vonatra ült, de hűgának már csak kihűlt holttestemet talála itthon.

Az egész városban mindenütt mély megilletődéssel fogadták az öngyilkosság híreit. A rendőrség különben vizsgálatot indított, hogy Wagner Janka honnan szerezte a forgópisztolyt, mert a szülei házában egyáltalában nem volt revolver.

Az öngyilkos leány holttestét tegnap a közkörház halottas házából hazaszállították szülei lakására. Temetése ma délután öt órakor lesz a Magoss-utcai gyászszéktől.

Színház.

* A debreceni színtársulat augusztus 5-én vonul be a máramarosszigeti színházba. Az első előadással egyidejűleg „Nyári-Szinkör” címmel színházi újság fog megjelenni. A naponta megjelenő saison-lapot Füzi Bertalan és Zoltán István fogják szerkeszteni. A színház különben a debrecenihez hasonló bővítéssel 3 új páholylyal szaporodott.

LEGSZEBB
PANAMA ÉS
KALAPOK
SZÁMOKALAPOK
FEKETÉNÉL.

Kollektív háztartás.

Közös konyha, közös étlap.

Felhívás Debrecen gazdasszonyaihoz.

— július 9.

Mióta Nagybeeskereken az első kollektív háztartás megalakult, napról-napra újabb közös háztartási vállalatokról emlékszik meg a napi sajtó. Nemrégiben alakult meg a fővárosban az a részvénytársasági alapon fekvő vállalat, amely a háztartás kollektív voltának eszméjét a legszélsőbb határig meg akarja valósítani. Közös lakóház, közös konyha, közös cselédszemélyzet révén jutnak e háztartásban résztvevők minden irányban nagy megtakarításhoz.

Az eszme most Debrecenben is kezd hivatást hódítani. Számottevő társadalmi körökben vetődött föl a terv egy ilyen közös háztartási részvénytársaság megalakítására. A még tájékozatlan debreceni háziasszonyok

informálására közöljük az alábbi részleteket, amelyek a nagybecskereki kollektív háztartás adataiból valók:

Nagybecskereken, ahol az első kollektív konyha megalakult, ezidőszent 70 család étkezik a közös konyha főztéből. A 70 család nagyrésze az állami tisztviselők köréből kerül ki, de rajtuk kívül több tehető, sőt gazdag család is tagja a szövetkezeteszerű egyesülésnek. A közös konyháról étkeznek egy hat szobás lakást béreltek. A lakásban két konyha van, a szobákban pedig a szakácsnő, mosogató leányok és a konyhaszemélyzet lakik. Egy szoba a konyha irodájának céljaira van fenntartva, egyikben pedig a konyhaintéző lakik. A konyhaintéző, aki a szabad lakáson és étkezésen kívül rendszer évi fizetéssel dotált hivatalnok a közös konyhának, egyike a legfontosabb személyeknek. Ő gondoskodik a bevásárlásról, az ő felügyelete alatt megy ki a szakácsnő a piacra, ő vezeti a kiadásokról, bevételekről szóló könyveket, ő állítja össze a közös konyháról étkező házi asszonyok utmutatása szerint a heti étlapot, amely különben olyan, hogy az innyenségekhez szokott családok is megelégedhetnek vele. Itt közöljük például július első hetének étlapját:

Hétfő.

Ebéd: Husleves májas haluskával. Marhahus burgonyakörzet és kapormártás. Zöld borsó kirántott borjú szelettel. Meggylepény.

Vacsora: Rostélyos hagymával és burgonyával. Töltött metélt csipke-lekvárral.

Kedd.

Ebéd: Zöld bableves apró haluskával. Töltött karalábé. Borjú vesés és szegye, vegyes salátával. Piskóta tészta barack lekvárral.

Vacsora: Sertés tokány burgonyával. Tojásos haluska.

Szerda.

Ebéd: Paradicsom leves rizskásával. Husos pite. Zöldbab kirántott csirkével. Arany haluska.

Vacsora: Borjú szelet. Sajtós metélt.

Csütörtök: Ebéd: Ragu leves. Francia burgonya. Tök főzelék sertéskarajjal. Meggyes rétes.

Vacsora: Lábos rostélyos burgonyával. Tejfeles pogácsa.

Péntek. Ebéd: Zöld borsóleves csipetkével. Csibe aprólék rizskásával. Töltött csibe burgonya körzet ugorka saláta. Turós gombóc.

Vacsora: Stefáni sült burgonyával. Palacsinta torta dióval.

Sombat.

Ebéd: Husleves tüdős tászkával. Marhahus burgonya körzet, meggyemártás. Zöldbab főzelék vagdalt bélszín feltéttel. Meggyes pite.

Vacsora: Tejfeles csibe paprikás tarhonyával. Turós metélt.

Vasárnap.

Ebéd: Karalábéleves aprólékkal. Zöld borsó, kirántott sertés comb. Kacsapöcsénye meggy, compót. Pozsonyi patkós tészta dióval.

Vacsora: Hideg sertés karaj, burgonya saláta. Pozsonyi patkós tészta dióval.

Amint látható, ez az étlap olyan, amint egy szegényebb fizetésű hivatalnok nem igen engedhet meg magának, ha csak az egész fizetését nem akarja az étkezésre fordítani. — Egy négy fogásból álló ebédet és két fogásból álló vacsorát hasonló összeállításban három forint alatt nem is lehet a mai piaci viszonyok között egy háromtagú család részére megszerezni.

Nagybecskereken egy háromtagú család mindezt megkapja hatvan koronáért egy hónapra. A tiszta megtakarítás 100—120 korona. De feltételezve, hogy az illető család sokkal szerényebb étellekkel is beéri, hatvan koronából teljes lehetetlenség ma háztartást vezetni. Maga a főzéshez szükséges élelmiszerek számlája fölemésztí ezt az összeget.

Most még ehhez hozzájön a cseléd bére és a horribilis drága fűtőanyag: mindenki kiszámíthatja, hogy a közös konyha milyen jelentős megtakarítást eredményez minden háztartásban.

Magános embernek szintén 60 koronáért ad a közös konyha ebédet és vacsorát. A közös konyha szövetkezeti alapon áll. Minden belépő tag 20 koronát fizet beiratási díj

cimén, illetőleg edényhasználatért. Ezt az összeget a tag, ha ki is lép a szövetkezetből vissza nem követelheti.

Mármost kérjük Debrecen háziasszonyait, szóljanak hozzá néhány lapunkhoz intézendő sorral a közös konyha spártai eszméjéhez, Lehet, hogy ezekkel az eszmecserékkel Debrecenben is életre segítjük a kollektív háztartás dolgát, amely amellet hogy a cselédmizériák megszüntetésére vezethet, a piaci drágaságot lesz hivatva ellensúlyozni.

Sport.

Debreceni huszártiszt győzelme.

Siófokon vasárnap vette kezdetét a Magyar Lovaregylet négynapos meetingje. Az első nap főversenyszámát, a Balatoni akadályversenyt báró Baich debreceni huszárhadnagy nyerte meg, ki könnyen győző Kujon nevű lovát maga lovagolta.

Nagyvárad viz Debrecenben.

A terv részletei.

— július 10.

(Saját tudósítónktól.) Megemlékeztünk ifj. Rimanóczy Kálmán azon eszméjéről, hogy Nagyvárad városa építtetne a Körös mellett egy vízműtelepet s innen vezetnék a vizet Debrecenbe.

Felkérésünkre Rimanóczy Kálmán a következőkben ismerteti tervét:

A Debrecen ellátására szolgáló víz a nagyváradhoz hasonló, természetes szűrő kavics rétegen keresztül állíthatnák elő.

A vízművet a nagyvárad viztelep felett mintegy 25 kilométerre, a Körös völgyében vizgyűjtő gallériákkal építenék.

A Körösben a legkisebb vízállás mellett másodpercenként 3-2-3-5 köbméter víz fut le. Ezzel szemben a nagyvárad vízmű napi 6000 köbméter vízfogyasztás mellett, 24 óráig üzemnél másodpercenként 69-4 liter vízelvonás van a Körösből, Debrecen részére 10000 köbméter napi fogyasztásnál 24 órai üzemnél másodpercenként 115 liter, — tehát Nagyvárad és Debrecen vízellátása részére másodpercenként 184-4 liter fogyasztást tenne, ami a Körös legkisebb viszonyítva, annak csak 5-3 százalékát eredményezi.

Az új vízmű a meglevőt károsan nem befolyásolná, mert attól 25 kilométerre, a Körösnek egy második hasonló kanyarulata által határolt területen lenne.

Debrecenben, 80000 lakost véve, jelenként és naponként 100 litert számíthat, a napi vízszükséglet 8000 köbméter lenne. A vezetékeket a komplikált kisajátítások elkerülése végett, az országutak mellett fektetnék le s a Berettyó-Ujfalu is belevonatnák napi 2000 köbméterrel. miért is az új vízmű napi 10000 köbméter vízszolgáltatására tervezendő.

A vezetékek tervei.

Nagyváradon a Körös vízállása a tengerszint felett 120 méter: a Körös völgy tehát 6 méterrel magasabb, mint Debrecen. Ahova a vízszállítás veszi, még 35 méter, hogy emeletes épületekben is legyen elég víznyomás; tehát a Körös vizét 30 méter magasságra kell emelni.

A cső hossza a nagyvárad vízműtől Debrecenig 81 kilométer, tehát naponként 10,000 köbméter viz szállítandó 81 kilométer távolságra s 30 méter magasságra.

A surlódásnál 500 milliméter átmérőjű csöveknél 81 kilométerre 79.137 méter magasságnyi erő vész elő, tehát a vizet emelni kell 109 méterre, hogy Debrecenben meglegyen a természetes nyomás 35 méter magasságra.

Azonban Nagyváradon a tervezett új

vízmű felett egy 283 méter tengerszint magasságu hegy van, ha tehát a vizgyűjtőt itt helyeznék el, akkor 47 méterrel magasabban lenne a tartály, mint a szükséges magasság. Erre azonban nincs szükség s így a tartályt alacsonyabbra vette költségkímélésből.

Az új vízművet a teleptől 4 kilométerre levő városi villamos telep hajtáná. A másodpercenként szükséges 116 liter vizet 300 lóerős gépekkel szivattyúznák; és pedig szükséges volna 2 darab 150—150 lóerős szivattyú és egy ilyen tartalék szivattyú s a hajtáshoz szükséges villamos erő naponként 520 koronába kerülne, kilowattóránként 9 fillérrel számítva.

Az üzembiztonság szempontjából szükséges lenne Debrecenben egy tartály beton medence, 15,000 köbméter űrtartalommal s egy szivattyú-mű napi 5000 köbméter szállítóképességgel; egy 35 méter magas viztorony 500 köbméter viztartóval. A vonal felvezetésében Berettyó-Ujfaluban egy javító és szerelő állomás s az egész vonalon hat felügyelő ház.

A költségvetés.

Nagyváradon a vízbeszerzésre telekvétel, vizgyűjtő gallériák, kutak, szivattuk, gépház, lakások, villamos vezetékek, viztartály, vezetékek stb. 680,000 korona.

Nagyváradon kívül 81 kilométer csővezeték, a debreceni csőhálózat, csapok, viztorony, medence, szivattyú, felügyelő ház, B-Ujfalu csőhálózata, tartalék csövek, összesen 7,650,000 korona.

Az üzembiztonságra nézve számítása a következő:

Nagyváradon az évi üzembiztonság: annuitás, villamos erő (94,900 korona) kezelő személyzet, karbantartás évenként 155,700 kor. lenne.

Debrecenben: a 7,650,000 korona tőke annuitása személyzet, előre nem látható kiadások, évi fenntartás, összesen 524,300 korona.

Összesen tehát az évi üzembiztonság 680,000 korona lenne

Egy fillérért 31 liter víz.

Napi 5000 köbméter fogyasztás mellett 1 köbméter, azaz 1000 liter víz 37-3 fillérbe, napi 6000 köbméter fogyasztásnál 31-7 fill., napi 7000 köbméter fogyasztásnál 28-8 fill., napi 8000 köbméter fogyasztásnál 25 fill., napi 9000 köbméter fogyasztásnál 22-8 fillérbe és napi 1000 köbméter fogyasztásnál egy köbméter víz 21-1 fillérbe kerülne. Igy 1 fillérért 31 liter pompás ivóvizet kapna Debrecen lakossága.

Ez aránylag nem magas összeg, mert pl. Arad az ott levő telepből 32 fillért fizet egy köbméter vizért. A nagyvárad vizvezetékek már ki van próbálva s az egész országban páratlan.

Megjegyzi még ifj. Rimanóczy Kálmán, hogy a beadott tervezet célja csak az, miszerint megközelítő pontossággal tájékoztatást nyújtson a szükséges befektetésektől s meghatározza a módot, amely szerint a megoldás technikai szempontból is lehetőséges.

TOURISTA INGEK
4 ÉS 5
FEKETE ENÉL

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre **3 korona**. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungaria épület, földszint 2. ajtó.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Hadgyakorlatok Tégláson.

Az első nap.

Tisztelgések József kir. hercegnél.

— július 10.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap kezdődtek meg Téglás környékén, az idei honvédségi dandárgyakorlatok és lovasjátékok, melynek elsőrendű érdekessége az, hogy József kir. herceg a parancsnoklása alatt álló kecskeméti huszárezreddel szintén részt vesz.

A különböző hadcsapatok koncentrációja hétfőn fejeződött be. Összesen hét honvéd lovasezredet összpontosítottak Hajdumegyében az idegi gyakorlatokra.

Tegnap, kedden kezdődtek meg a hadgyakorlatok. Hajnalban három órakor bontakoztak ki Hadház és Téglás környékén a két részre bocsátott csapatok. Körülbelül 5500 lovas honvéd állott egymással szemben. A támadás a Lázár tábornok parancsnoklása alatt álló kombinált csapat kezdette frontban az ötödik ezreddel, míg a másik csapat, mindvégig csupán a védelemre szorított.

Nyolc órán keresztül tartott a heves támadás. A harc végig vonult ugyyszólván a fél Hajdumegyén. Téglás környékén fejlődött ki végtére a döntés, szakadó esőben és az első csapat győzelmével végződött.

A gyakorlat a huszárokat végtelenül kifárasztotta. Az egyik ezred porosan, a másik esőverten érkezett meg Téglásra, a hadisátrakba. Maga a gyakorlat azonban minden várakozáson felül sikerült. Gyönyörű rohamok és hadműveletek keretében folytak le és József kir. herceg is megelégedését fejezte ki a csapatok vezetőinek.

A hadgyakorlatokat mindvégig Lázár tábornok, a budapesti II. dandár parancsnoka vezeti. József kir. hercegnél különben tegnap Debrecenből több katonai előkelőség tisztelgett. Így a többek között: Tolcsvay Nagy Gábor ezredes, a debreceni csendőrkörületi parancsnok.

A hadgyakorlatok még 8—10 napig fognak tartani.

Két szerencsétlenség.

Másfél éves öngyilkos.

Agyonrugta a ló.

— július 10.

(Saját tudósítónktól.) A tegnapi nap krónikájában a gondatlanság, vagy vétkes könnyelműség által okozott szerencsétlenségek és balesetek erősen szerepelnek. A közeli városokból két halálos szerencsétlenséget is jelentettek be a debreceni kir. ügyészségnek.

Az egyik szerencsétlenség áldozata egy

másfél éves kis fiú Molnár Ferenc, bőszerű-ményi szülők gyermeke.

Tegnap délelőtt a kis fiút magára hagyták szülei. Ez alatt történt a végzetes szerencsétlenség. A kisgyermek ugyanis a konyhában megpillantott egy poharat, mely tejfehér színű folyadékkal volt telve. A szerencsétlen azt hívén tej van, benne ajkához emelte és ivott belőle. A rettenetes méreg pár pillanat alatt megtette a hatást és rettenetesen összeégette a gyermek belsőrészeit. Jajveszkelésre rohantak szülői és elsősegélyben részesítették a súlyosan sérült gyermeket, ki azonban tegnap behalt sérüléseibe.

A másik szerencsétlenség szintén halálos következményekkel Nánáson történt. Egyik nánási gazdálkodónál szolgált Voll Ferenc 16 éves kocsis fiú, kit tegnap az istállóban egy ló úgy fejbe rugott, hogy konyharepedés következtében meghalt.

Mindkét esetben a ügyészség elrendelte a vizsgálatot, hogy kit terhel felelősség.

— **Kinevezés.** A honvédelmi miniszter Kardos Ferenc hadapród-tiszthelyettesét a debreceni 2-ik honvédhuszárezred tartalékában állatorvossá nevezte ki.

— **Elromlott a telefon.** A telefon hálózat budapest—debreceni vonalát a vidéken dühöngő szélvihar alaposan megrongálta. A vilám több helyen összeszaggatta a vezeték drótjait is. Ezért tegnap éjjel a szokásos telefon beszélgetést sem tartattuk meg. E helyett egész terjedelmében közöljük az éjszaka folyamán érkezett eredeti táviratokat. Ma éjjel azonban, — tekintve, hogy a vonal kijávitását még az éjszaka megkezdették, — valószínűleg ismét vigan fog zörögni a szerkesztőségi telefon: — halló! — Budapest!

— **Sáska a Pallagon.** A Hortobágyról szabadult sáskák egy csoportja a Pallagon vert szállást. A sáskák hat nagy legelő-táblát leptek el, s mivel itt bő táplálékuk akad, előreláthatólag nem mennek át a gabonára. Inváziójuk legnagyobb a Hidvégerföldön s a gazdasági akadémiá mintatelepén. A falánk had vegyesen marokkói és olasz sáskából áll.

— **Köszönet Jablonovszkynak.** A debreceni gazdasági egyesület választmánya egyhangulag hozott határozattal javasolni fogja a város közgyűlésének, hogy a sáskairtas lelkismeretes s eredményes fogantatásáért szavazzon köszönő elismerést Jablonovszky József rovar-tani állomási igazgatónak, ki a munkálatokat mindvégig személyesen vezette.

— **Dávidházy Imre gyászja.** Dávidházy Imrét, a kitűnő művész-iparost súlyos gyász érte, édesanyja elhunytával. A jóságos matrona haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki:

A legmélyebb fájdalommal jelentjük a jó anya, nagyanya, nevelőanya és rokon, néhai özvegy Dávidházy Imréné született Dankó Máriaának folyó év július hó 9-ik napján, délután fél három órakor, életének 72-ik, özvegyiségének 8-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 11-én, csütörtökön délután 5 órakor fognak Fűvész-kert-utca 9-ik számú házunktól, a görög kath. egyház szertartása szerint a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket bánatos szívvvel meghívjuk. Debrecen, 1907 július hó 9-én. Áldás és béke hamvaira. Fia: Dávidházy Kálmán nevével Krisztiáni Etelkával, Imre, Mária, Kálmán és Etel gyermekeikkel. Nevelt gyermekei: Szabó Jolán férjével Bagdi Jánossal és gyermekeivel. Szabó István nevével Sepsí Juliával. A számos közeli és távoli rokon nevében is,

— **Arató katonák.** A debreceni 39-ik hadkiegészítő parancsnokság a következő értesítést adta ki: A cs. és kir. 7. hadtestparancsnokság rendelete folytán a hadtest területén állomásozó gyalogsági és vadász-csapatok ama ténylegesen szolgáló katonái, kik mezőgazdasággal foglalkoznak vagy mezőgazdasági munkások, folyó évi július hó 11-től bezárólag július hó 27-ig szabad-ságolhatók, ha az aratási munkára személyesen a közvetlen katonai előljárónál szabadságot kérnek, vagy pedig ha illetékes helyről: szülők községi előljárók stb. szabadságoltatásukért folyamodnak az illető csapat vagy ezred parancsnoksághoz. A lovasságnál, tüzérségnél és vonatsapatnál azonban ily szabadságoltatások a lóállományra való tekintettel nem eszközölhetők. E rendelkezések folytán a póttartalékosok csak július hó 29-én tartoznak bevonulni.

— **A debrecen—nyirbátori vasút.** A debrecen—nyirbátori vasút céljaira Debrecen közgyűlés 300.000 koronás hozzájárulást szavazott meg. Utóbb azonban a feltételek körül eltérések merültek föl a vasúttársaság s a város között. A közgyűlés ez eltérések dolgában legutóbb az ismert erélyes határozatot hozta. A kétoldali érdekek összeegyeztetése, a hozzájárulási összeg mikénti kiutalása s a vasútépítés terveinek közelebbi megbeszélése végett e hó 20-án a város házában nagy értekezlet lesz, melyen a vasúttársaság s Debrecen város megbízottai vesznek részt.

— **Fa és fémipari szakiskola Debrecenben.** A kereskedelmi miniszter leiratot intézett a kamarához, melyben megsürgeti, hogy mi van azzal az ajánlattal, melyet a miniszter tett Debrecen városának a felállítandó fa és fémipari szakiskolára vonatkozólag. A miniszter ugyanis hajlandó az iskolát itt felállítani, ha a város 400.000 korona hozzájárulást biztosít. Miskolc a hozzájárulás ellenében szívesen vállalná az iskolát, de a miniszter Debrecenben szándékozik azt létesíteni. Az illetékes körök legközelebb ismételtlen foglalkoznak az ajánlattal.

— **Öngyilkos öregember.** Borzalmas öngyilkosságról ad hírt kemecsei tudósítónk. Egy öreg 72 éves ember megunta életét és a legborzalmasabb halált választotta ki. Aláfeküdt a robogó vonat alá, amely felismerhetetlenségig összeroncsolta testét. Tudósítónk a drámáról a következőket jelenti: Udvari János 72 éves kemecsei lakos valamikor jómódu gazdaember volt. Az utóbbi években azonban nagy szerencsétlenség érte, meghalt a felesége és utána három szép szál legény fia. Az öreg embert ezek a csapások rendkívül megviselték és itálban keresett magának vigasztalást. Lassanként elitta a házat, a földjét, mindenét, úgy, hogy öreg napjaiban, hogy megélhessen, napszámba kellett menni dolgozni. Udvari egy ideig tűrte a sors csapásait, de aztán meggondolta magát és leszámolt az élettel. Tegnap este kiment az állomásra és miután jó darabig a vágányokon sétált, bevárta a legközelebbi vonatot, akkor aztán szépen aláfeküdt és a többit elvégezte a robogó vasszörnyeteg. Érdekes a dologban, hogy a halálra szánt öreg ember nem a mozdony elé vetette magát, hanem a negyedik-ötödik kocsis alá. A kerekek fejét a törzsétől elválasztották, mind a két lábát és az egyik kezét elszakította. A hullát nem ismerték fel és bevitték a községi házába, ahol ma reggel agnoszkálták.

— **Ellőtte a kezét.** Súlyos bal eset érte tegnap délelőtt Loránt

Ferenc szolgálégynt, ki gazdájának Gondy Károlynak Szent Anna-utcai lakásán takarítás közben egy revolvert babrálgatni kezdett. Eközben a fegyver elsült és a golyó kezének egyik ujját elvitte. A sérült legégynt a kórházban ápolják.

— **Eltűnt.** Műtegy hat hónappal ezelőtt a Hívan-utca 53. szám alatti lakásáról eltűnt Weisz Jakab péksegéd. Feleségétől még el sem bucsuzott, azóta mindig várják, de bizony nem adott el-tjelt magáról. Tegnap aztán felesége, fejelentést tett a rendőrségen, mely ország-szerie keresi az eltűntet, ki 42 éves magas barna ember kockás ruhában.

— **Aratósztrájk.** Tiszalókról jelentik nekünk, hogy Bódónháton a káptalan birtokán ma reggel kitört az aratósztrájk. — A sztrájk színhelyére nagyszámu csendőrség vonult ki. A békéltetési tárgyalások most folynak és valószínűleg csakhamar eredményre vezetnek.

— **Agyongázolt koc-is** Sulyos sérülésekkel, felholtan szállítottak be tegnap a köz-kórházba Vári András kocsislegégynt a Nagyhátról. Vári András a Fürst-féle tanyán volt szolgálatba. Tegnap gazdája parancsára szénát szállított szekérel. Egy vigyázatlan pillanatban azonban az erősen megrakott szekérről lezuhant a lovak közé, melyek valósággal agyongázolták. Az első segélynyújtás után beszállították a kórházba. A vizsgálatot megindították.

— **Polgári iskolai beiratás.** A debreceni négyosztályu nyilvános magán polgári fiúiskolában (Abelesz-intézet Nemzetőr-u. 3.) a jövő tanévre szóló beiratkozásokat, naponta délelőtt 10—12-ig fogadja el az igazgatóság.

— **Csaló ügynök.** Nagy Antal Arany János-utca 38. szám alatti kárpitos tegnap feljelentést tett a rendőrségen Szmolka Andor budapesti gépügynök ellen. A gépügynök ugyanis ezelőtt pár hónappal megjelent Nagy Antalnál, ki egy szőrtépd gépet rendelt nála. A gépre adott is 15 korona előleget. Várta, várta a megrendelt gépet, de bizony az csak nem akart megérkezni. Végre is irt a budapesti gépgyárnak, akinél Szmolka állítólag alkalmazva volt, de azt a választ küldte vissza, hogy az ügynök nincs a gyár szolgálatába és oda semmiféle megrendelést nem juttatott. Az eljárást az ügynök ellen megindította.

— **Összeesett az utoán.** Nagy népcsődületet idezett elő tegnap délben a Kigyó-utca 45. számu ház előtt az, hogy egy szegény öreg 80 éves asszony, Lippány Jánosné hirtelen összeesett. Sívbjaja vette elő. A mentők a kórházba szállították.

Ha szépet és olcsót akarunk vásárolni, bizalommal keressük fel Mentze áruházát, Kossuth-utca 4. szám alatt.

— **Az általam forgalomba hozott** közkedvelt Manila kalapok 150-vel folyton kaphatók, a Nyakkendő Király, főposta mellett.

Uti készletek, kézi bőröndök női kézi táskák, pénz-, szivar- és cigarettatárcák a legjobb kivitelben Mentze áruházában, Kossuth-utca 4. szám.

Távirat és telefon.

A kiegyezés.

Budapest, július 9. Bécsből jelentik a Magyar Távirati Irodának: Az osztrák és magyar miniszterek közötti tanácskozásokat ma délelőtt 10 órakor folytatták. A tanácskozásokon úgy az osztrák, mint a magyar állampénzügyi szakelődök is résztvesznek. Délben 1 órakor megszakítják a tárgyalásokat, minthogy Beek báró osztrák miniszterelnök reggelire meghívta a tanácskozásokon résztvevő magyar urakat. A tárgyalásokat délután folytatják.

Bécs, július 9. A mai kiegyezési tárgyalások végeredményeképen a magyar és az osztrák kormány megegyezett a választott bírósági százaléokra nézve. A tárgyalásokat holnap folytatják.

Szterényi Bécsben.

Budapest, július 9. Szterényi József kereskedelmi államtitkár ma visszautazott Bécsbe, hogy a folytatolagos kiegyezési tárgyalásokon részt vegyen.

A helyzet Horvátországban.

Budapest, július 9. A horvát országgyűlésnek királyi kéziratral való elnapolása, mint nekünk Zágrábból jelentik, az ottani politikai körökben bizonyos meglepetést keltett. Az „Obzor“, mely a horvát koalíció felhivatalosa, mai reggeli számában vezércikkben foglalkozik az elnapolás tényével.

„A horvát nemzetnek — írja az „Obzor“ — az alkotmányos harcot az új választásokig, melyek előreláthatólag a jövő tavasszal lesznek, a törvényes körlátok között kell folytatnia. Addig pedig a horvát koalíciónak a magyar országgyűlésben feladatát teljesíteni kell. Nem a bánt kell a koalíciónak megbuktatnia, hanem a gazdáját: a magyar kormányt. Erre pedig az őszig alkalmuk lesz a horvát képviselőknek. Ugyanis a költségvetést a horvát képviselők megfogják obstruálni és harcolni fognak mindaddig, míg a magyar kormány a költségvetést ismét majd egy szakaszra redukálva fogja megszavaztatni“.

Még ennél is fenyegetőbb hangot használnak a horvát képviselők a kerületeikben, ahol most beszámolókat tartanak. Ott nyíltan hirdetik, hogy most már nem marad egyéb hátra, mint teljesen elszakadni Magyarországtól és a többi délszlávokkal szövetségbe, megalapítani Nagyhorvátországot.

Álhírek a magyarok üldözéséről.

Budapest, július 9. Azok a hírek, melyek arról szólnak, mintha Horvátországban a magyarul beszélőket folyton inzultálnak s a vasutasokat leöléssel fenyegetnék, semmi részükben nem felelnek meg a valósnak.

A hágai békekonferencia.

Hága, július 9. A javaslatok benyújtásának határideje előtt még számos javaslat léteztet, ezek között Olaszország részéről a blokádra vonatkozólag, Spanyolország részéről a semleges kikötőkre és vizekre vonatkozólag és Hollandia részéről kereskedelmi hajók elkobzására vonatkozólag.

A horvátok tovább obstruálnak.

Zágráb, július 9. A horvát koalíció végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy a magyar képviselőházban az obstrukciót ősszel folytatni fogják.

Megvádolt író.

Budapest, július 9. Mikszáth Kálmán két filologiai közlönyben megirta Jókai élet-rzját. Ez életrajzi adatokat plágiumnak mondták többen, mire Mikszáth kijelentette, hogy e vádaskodás csak közéleti járvány következménye, mellyel az írókat akarják agyonütni.

Tüntető borbély.

Csáktornya, július 9. A varasdi állomáson egy borbély le akarta szedni a magyar feliratokat. Ezt egy rendőr meg akarta akadályozni, mire a borbély a rendőrré támadt. A rendőr a vitézkedő borbélyt súlyosan megsebesítette.

Nagy bányászsztrájk.

London, július 8. Tegnap délután a Kelti kőszénbányaművek fleshirei bányatelepén, amely a legnagyobb egész Skótszágban, 5—600 bányamunkás abban hagyta a munkát. Holnap már legalább 1100 munkás fog sztrájkolni. Attól tartanak, hogy a sztrájk az összes fleshirei bányákra ki fog terjedni.

Nagy sikkasztás Ujpesten.

Budapest, július 9. Pestvármegye alispánja Ujpest ellen vizsgálatot indított, mert az a gyanu merült fel, hogy egy két milliós kölcsönt elsikkasztottak. Az alispán Zsoldos János főjegyzőt állásából felfüggesztette.

Az oroszországi események.

Pétervár, július 9. A minisztertanács felhatalmazta a tengerészügyi minisztériumot, hogy 1908-tól 1911-ig hadihajók építésére és azoknak tüzérségi topedókkal való felszerelésére évenként 31 millió rubelt állítson be a tengerészeti költségvetésbe, valamint arra, hogy az 1906-iki költségvetésben szerepelt, eddig föl nem használt hitelt a folyó évben építkezések megkezdésére használhassa fel.

Marokó.

Tanger, július 8. A beérkezett jelentések szerint Raisuli a Bani Arosz-törzs területének határa felé vonul, hogy az Akmasz-törzs ellenséges mozdulatait kikerülje. A szultán aggodalommal fogadta Maclean elfogatásának híret és úgy nyilatkozott, hogy mindent elkövet, ami hatalmában áll, hogy öt fogságából mielőbb kiszabadítsa.

Raisuli Marleant egy Tangerhez közelebb eső helyre vitte. Azt hiszik, hogy Raisuli nem bizik a Masanatörzsben, Maclean helyzete tehát, úgy látszik, nem rosszabbodott. A mór hivatalnokok Raisuli lépését a saját helyzetéről táplált aggodalom jelének tekintik.

Törvénytörvények.

§ **Kinevezés.** Porubszky Jenő tablai elnök Szüts László Lajos végzett joghallgatót a debreceni ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Debreczeni Első Villamossági és Elektrotechnikai Vállalat. Telefon 168.

Erőátvitel, Villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamos záruk tűzbetörés elleni jelző készülékek, villamos esengők berendezése és jó karban tartása, évi bérlet mellett. Gyógyászati, Fizikai, Matematikai készülékek készítése és javítása, felszerelési anyagok. Kérekpárok és alkat-

részek raktára. Saját motor erővel berendezett galván-telep.

FÖLDVÁRI L.,

Debreczen, Kossuth-utca 1. az udvarban.

Tanulók felvétetnek.

19-öt föld a Cucában a mátai útfélen 17-ik kilométernél eladó. Ertekezhetni Kémalom-utca 8. 591.

Nyolc nyilas fekete föld és két ondódi föld eladó. Cím a kiadóhivatalba. 598.

November 1-re keresek 3 szobás modern lakást a református nagytemplom közelében. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás, irodának is alkalmas Piac-utca 40. szám alatt, 2 szoba, konyha (előszoba), éléskamra. Ertekezhetni lehet a házmesternél vagy a kiadóhivatalban.

Nyálvalóteszt, gőrcs állományosság és más ideges állapotok. Szénved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható szab. hatályú gyógyszerár állaj Majna Frankfur 180

Kutfurók figyelmébe.

Székelyhid község a folyó évben egy kutat akar furatni. Valószínű mélység 100-150 méter. A kuthoz kívül-belül horganyozottcsövek használandók. Ajánlatok az előljáráshoz folyó év július hó 31-ig adhatóak be.

Székelyhid, 1907 július hó 5-én.

Az előljárásság.

14-16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, kész fehérnemű, angol ruha-vászon, batiszt, kreton, zephyr.

Mosószekely férfiruha szövet

Óriási szőnyegraktár.

536

A n. é. közönség szives tudomására

hozzuk, hogy a „Vacuum“ F. o. pormentesítő padló-olaj kizárólag kapható

Rickl József Zelmos

fűszer és anyag üzletében 575

Debreczen Piac-utca.

ELŐPATAK GYÓGY-FÜRDŐ.

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-, hólyag és a méhgyulladás, máj- és lépbetegségeknél, köszvény és osztrák, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.

A nagyhirű előpataki gyógyvízek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt található kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hideg fürdők, vizgyógyintézetű kezelés, massage, svéd torna, diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat föl.

Fürdő-idény: május 15-től szept. 15-ig.

Vasuti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olesó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olesó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedíjak fele fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olesóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és üdítő, kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. — o Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság. o

VÁSZON ÁRU

fehérneműk, valamint sifonok és paplanpedő-vásznak, virágos és csikos osinvtok, damaszt étkező- és aszur kávéterítékek, damaszt- és frottir törölközők, törölőkendők, és nankingok, valamint kész női fehérneműk és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból

mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voálok, cosmanosi savannak, judish foulárd, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima szines francia batistok, angol zefírek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok

himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRNEMŰEK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész agyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton kasmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatszembekendők

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

Bankegyesület Részvénytársaság

DEBRECZEN.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Bankesület Részvénytársaság cég alatt 800,000 korona részvénytőkével alapított pénzintézet működését Debreczenben, Piac-utca 72. szám alatti üzleti helyiségeiben megkezdte.

Intézetünk foglalkozni fog a banküzlet összes ágazatával.

Leszámlától váltókat, utalványokat, nyílt számlákon alapuló követeléseket stb.

Törlesztés- és kamatozó kölcsönt nyújt jelzálogi bekebelezés mellett földbirtokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra és árúkra.

Vesz és elad értékpapírokat, érepenzeket stb.

Átvész tőzsdel megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó- (cheque)-számlára és pénztári jegyekre kamatoztatás céljából.

Bankegyesület Részvénytársaság.

Igazgatóság:

Elnök: Gróf Degenfeld Pál nagybirtokos

Téglás.

Alelnök: Geiger Simon kereskedő és föld-

birtokos Debreczen.

Adler Samu tak.-pénztári igazgató Szoboszló.

Bleyer Mór nagybirtokos és birtokos Debreczen.

Ernst Vilmos igazgató.

Ifj. bozzai Bozzay Pál birtokos Debreczen

Hajnal Samu nagybirtokos Debreczen.

Mandel Samu birtokos Kaba.

Rosinger Lajos birt. és nagybirtok Debreczen.

Stern Péter nagybirtok Ujfehértó.

Dr. Lukács Emil ügyész.